

Bydgoski Ruch Miejski

Bydgoszcz, 09 listopada 2023 r.

Pan
Rafał Bruski
Prezydent Miasta Bydgoszczy
do informacji:
Pani
Iwona Waszkiewicz
Zastępca Prezydenta
Miasta Bydgoszczy
Pan
Mirosław Kozłowicz
Zastępca Prezydenta
Miasta Bydgoszczy

APEL O SZKOLNE ULICE

Stowarzyszenie Bydgoski Ruch Miejski, w imieniu własnym, rodziców i reprezentowanych przez nas dzieci, dołącza do apelu “Chcemy szkolnych ulic” w ramach akcji “Ulice dla dzieci” organizowanej przez Clean Cities Campaign i Fundację Rodzic w mieście.

Nasz apel jest prosty: chcemy, aby wokół szkół miejskich w Bydgoszczy stopniowo powstawały ulice wolne od ruchu i spalin samochodowych, bezpieczne, zielone i zachęcające do zabawy wszystkie dzieci, którzy je odwiedzają.

W miastach w całej Europie dzieci i ich rodzice wychodzą na ulice, aby domagać się szkolnych ulic od swoich władz. W Polsce robimy to my. Robiliśmy to już 12 maja oraz 21 października. W taką szkolną ulicę przemieniła się ul Sardyńska przy Szkole Podstawowej nr 64 na Osowej Górze, gdzie promowaliśmy planowaną przez ZDMiKP zmianę organizacji ruchu. Ma ona na celu poprawić bezpieczeństwo dzieci i została wypracowana przez Zespół ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Dlaczego “szkolne ulice”? Ciągłe narażenie na zanieczyszczenia pochodzące z aut

rodziców odwożących dzieci do szkoły, takie jak dwutlenek azotu, powoduje poważne szkody dla zdrowia dzieci: astmę, choroby płuc i serca, uszkodzenie komórek mózgowych i zmniejszenie zdolności uczenia się. Ulice szkolne są skutecznym narzędziem do zmniejszania zanieczyszczenia powietrza w miejscach, w których dzieci spędzają znaczną część dnia.

Ulice szkolne oddają też przestrzeń zajęta przez samochody ludziom do lepszego wykorzystania niż tylko transport motoryzacyjny, a jednocześnie są niezbędne do osiągnięcia zrównoważonej mobilności i skutecznej ochrony klimatu. Szkolne ulice rozwiązują problemy bezpieczeństwa ruchu drogowego generowanego przez rodziców podwożących swoje dzieci do szkół. To samochody rodziców i rodzice je prowadzący, sprawiają nieświadomie niebezpieczeństwo dzieciom. Niebezpieczeństwo przed, którym rodzice tak bardzo chcą dzisiaj dzieci chronić.

W niektórych miastach europejskich ulice szkolne są już codziennością: Londyn i Paryż w ciągu ostatnich kilku lat utworzyły odpowiednio 500 i 170 ulic szkolnych i zamierzają w najbliższych latach znacznie zwiększyć ich liczbę, poprawiając jednocześnie jakość ulic już istniejących. Bruksela, Madryt, Barcelona i Lyon również podążają za tymi przykładami. W całej Europie takich ulic jest już blisko 1300.

My proponujemy następujące działania: analizę obecnego zagospodarowania i funkcjonowania otoczenia szkół, pilotażowe przekształcenia służące do poprawy sytuacji, a potem trwale przebudowy. Efektem tego wysiłku powinny być przestrzenie zaprojektowane w skali dziecka i z uwzględnieniem przede wszystkim jego potrzeb.

W związku z inicjatywami z 12 maja oraz 21 października, zwracamy się do władz miasta o poprawę bezpieczeństwa podróży dom - szkoła i radykalne zmniejszenie ruchu samochodowego wokół szkół, a szczególnie na ulicach bezpośrednio przy wejściach do szkół.

Co charakteryzuje "szkolne ulice"?

Przede wszystkim dostosowuje się je do indywidualnych potrzeb danej szkoły i ulic przy której się znajduje. Rozwiązania przybliżające do "szkolnych ulic" wprowadzać można poprzez:

- zmianę organizacji ruchu:
 - ruch jednokierunkowy (jak przy SP64)
 - wprowadzanie zakazu wjazdu w godzinach porannych, np. 7.30 - 8.15. Ruch wtedy rozkłada się na okolicznych ulicach
 - wprowadzanie rozwiązań rowerowych i pieszych
 - inne rozwiązania na rzecz poprawy BRD
- innym aczkolwiek droższym rozwiązaniem jest uzupełnianie organizacji ruchu o infrastrukturę drogową, tj.:
 - wyniesione skrzyżowania
 - wyniesione przejścia dla pieszych (także sugerowane),

- progi zwalniające,
- ale też "esowanie" jezdni, te niestety w Bydgoszczy wprowadza się z dużymi oporami, choć na mało ruchliwych ulicach sprawdza się dobrze
- inne rozwiązania na rzecz poprawy BRD
- dobrym rozwiązaniem jest także eksperymentowanie z zastaną przestrzenią i wprowadzanie rozwiązań tymczasowych, np. zmian organizacji ruchu, np. stref zamieszkania na nieprzystosowanej infrastrukturze z uzupełnieniem o:
 - zmiana funkcji jezdni na plac przed szkołą
 - zieleń w donicach na ulicach zagradzająca przejazd
 - mobilna mała architektura
 - malowanie po jezdni itp.
 - inne rozwiązania na rzecz poprawy BRD

Warto zainteresować się rozwiązaniami znanego urbanisty Pawła Jaworskiego, który zajmuje się "szkolnymi ulicami" i tzw. prototypowaniem urbanistycznym. Czyli wprowadzeniem zmian tymczasowych, a następnie obserwacji i badania zachodzących zmian w ruchu i w zachowaniach jego uczestników. Także zmian w odbiorze przestrzeni przez rodziców i dzieci - czy czują się bezpieczniej, przyjemniej.

Docelowo należałoby dążyć do projektowania i budowania szkolnych ulic, których priorytetem jest bezpieczeństwo dzieci i funkcjonalność pro-dziecięca. Idealnym byłoby, gdyby nowe szkolne ulice opierały się na wcześniejszych wnioskach i obserwacjach z eksperymentowania.

Szkolne ulice powinny charakteryzować się m.in

- strefami pieszymi/deptakami/pieszko-jezdniami/strefami zamieszkania lub przynajmniej szerokimi chodnikami
- balansem między jezdnią i miejscami parkingowymi, a małą architekturą i przestrzenią dla dzieci (lub rezygnacją z jezdni i miejsc parkingowych)
- małą architekturą, która pozwala dzieciom się bawić i spędzać czas na ulicy
- dużą ilością zieleni
- tym co same dzieci wskażą za potrzebne
- innymi indywidualnymi rozwiązaniami

Warto zauważyć, że wiele z tych "klasycznych" (np. wyniesione przejścia dla pieszych) rozwiązań już dziś w naszym mieście jest z powodzeniem wprowadza. Wszystkie są przez nas zauważane i doceniane.

Są jednak miejsca, które wymagają większej uwagi i dodatkowych rozwiązań. Szczególnie w okolicach szkół, do których dużo dzieci odwozi się samochodami.

Wzywamy aby dążyć do modelu, w którym przeznaczana się część budżetu miasta tylko na przebudowę ulic szkolnych zgodnie z postulowanymi przez nas ideami oraz z wykorzystaniem narzędzi partycypacyjnych. Natomiast na dzień dzisiejszy warto rozważyć wyznaczenie małej kwoty przeznaczonej na rozwiązania tymczasowe,

zmiany organizacji ruchu, bariery uniemożliwiające wjazd, wyspy przy przejściach, donice na jezdni i inne rozwiązania BRD.

O to aby wprowadzać "szkolne ulice" powinny wspólnie zabiegać środowiska szkolne - nauczyciele, dyrektorzy itp. oraz tzw. drogowcy czy urbaniści. Do tego potrzebny jest wzrost świadomości problemu, ale też możliwych jego rozwiązań. Wspólnie powinny również być wypracowywane standardy i indywidualne rozwiązania dla szkół.

Ważna jest także codzienna droga do szkół na pobliskich ulicach. Dla przykładu na ul. Bocianowo rodzice zgłaszają stowarzyszeniu duże problemy dzieci w związku ze zmianami organizacji ruchu przy wprowadzaniu Strefy Płatnego Parkowania. Co do zasady zmiany te są słuszne co wielokrotnie podkreślaliśmy, także na naszym briefingu prasowym dotyczącym akcji Ulice dla dzieci. Warto przypomnieć jednak w tym miejscu, że BRM zgłaszał przy okazji konsultacji SPP, że na wielu skrzyżowaniach organizacja nie jest w pełni bezpieczna, co przejawia się w znacznie za szerokich pasach ruchu, przez co kierowcy nie przestrzegają ograniczenia do 30 km/h. Istnieje duża potrzeba, aby zwiększać BRD. Między innymi poprzez zawężanie pasów ruchu, wprowadzanie powierzchni wyłączonych z ruchu, a nich wyspy czy słupki elastyczne. Warto rozważać, aby wprowadzać także rozwiązania poprawiające widoczność sugerowanych przejść dla pieszych. Tak aby, kierowcy i piesi zdawali sobie sprawę z tejże "sugestii". Tutaj skuteczne mogą okazać się płytki dla niewidomych, wynoszenie sugerowanych przejść lub obniżanie krawężników. Być może tymczasowo należałoby przywrócić pojedyncze przejścia dla pieszych w uzgodnieniu ze szkołą i rodzicami. W kontakcie w tej sprawie chętnie pomożemy. Tak, aby zwiększyć bezpieczeństwo dzieci i spokój rodziców, ale jednocześnie nie rezygnować z wprowadzanych rozwiązań w ramach SPP.

Ponadto dzieci do wielu szkół często jeżdżą rowerami, lecz nie wszystkie. Wiele z nich mogłoby przesiąść się z aut swoich rodziców, ale nie robi tego bo rodzice się o nie obawiają. Części z nich brakuje podstawowej edukacji rowerowej. Dziś popularność zyskuje tzw. nauka praktyczna. Od nauki w teorii w sali szkolnej, przez początek praktyki w tzw. miasteczkach rowerowych czy na szkolnych boiskach, do nauki jazdy z instruktorami na osiedlowych spokojnych uliczkach i okolicznych drogach rowerowych. Dzieci muszą obyc się z prawdziwym ruchem drogowym, niczym kierowcy uczący się jeździć autem. Tak dzieje się już nie tylko w Holandii, ale w innych polskich miastach. W tej materii stowarzyszenie także jest chętne nawiązać współpracę z miastem.

Istotna jest także edukacja. Nie tyle dzieci, co dorosłych. Rodziców, o tym że nie muszą wozić dzieci pod same drzwi szkoły w obawie o ich niebezpieczeństwo, że ich dzieci mogą do szkoły iść pieszo czy pojechać rowerem. Edukować warto także kadrę szkół, dyrektorów i nauczycieli. Są to ludzie często świadomi problemu, ale rozkładający ręce na niemoc w jego rozwiązaniu. Rozwiązanie może być systemowe

i warto to pokazywać. Wobec tego jesteśmy gotowi także na spotkanie z dyrektorami szkół czy z Miejskim Ośrodkiem Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy. Aby informować o problemie podwożenia dzieci do szkół i możliwych rozwiązaniach, nie tylko infrastrukturalnych. Szkoły mogą bowiem informować swoimi kanałami rodziców, zachęcać ich do zmiany nawyków transportowych w trosce o dzieci. Inne polskie miasta już uczestniczą w prowadzonych przez społeczników akcjach Ulice dla dzieci. Zarówno ze strony szkół jak i zarządców dróg i innych urzędników.

Do współpracy na rzecz dobra dzieci serdecznie zapraszamy!
Zarówno dotyczącej wypracowywania zmian w organizacji ruchu, zmian infrastrukturalnych, prowadzenia praktycznej nauki jazdy rowerem czy szkolnictwa.

Poniżej krótki filmik z mediów społecznościowych z naszego wydarzenia, to apel dzieci do Państwa:

<https://www.facebook.com/reel/300502032785852>

Zamieszczam poniżej linki do opracowań i innych materiałów dotyczących szkolnych ulic, w tym do przykładów z innych polskich miast::

https://www.pkeom.pl/uploads/szkolna-ulica/Skolne_ulice_Polska_raport_PKEOM_27032023.pdf

<https://nowaszkolnaulica.pl/wp-content/uploads/2022/09/Szkolna-Ulica-katalog-KOL-OR-2.pdf>

<https://zdm.waw.pl/dzialania/droga-na-szostke/>

<https://www.wroclaw.pl/komunikacja/szkolna-ulica>

<https://zdm.poznan.pl/pl/web/aktualnosc/view/id/ulica-brandstaettera-15-minut-dla-bezpieczenstwa-dzieci>

<https://ulicaszkolna.pbd.org.pl>

Z wyrazami szacunku,
Patryk Konsorski
wiceprzewodniczący stowarzyszenia
Bydgoski Ruch Miejski